

Ons kenmerk: ACM/DE/2013/204369

Zaaknummer: 13.0796.52

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt tot vaststelling van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering, de kwaliteitsterm en van het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld ingevolge artikel 81a, eerste lid, van de Gaswet voor de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2016 voor Liander N.V.

1. Inleiding en leeswijzer

1. Met dit besluit geeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna tevens: ACM) uitvoering aan artikel 81a, eerste lid, van de Gaswet. Op grond hiervan moet ACM voor iedere netbeheerder afzonderlijk de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering (hierna: x-factor), de kwaliteitsterm (hierna: q-factor) en het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld (hierna: rekenvolumina) vaststellen.
2. ACM stelt dit besluit vast voor de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2016 (hierna: vijfde reguleringsperiode). Dit besluit stelt de x-factor, kwaliteitsterm en rekenvolumina vast voor de netbeheerder Liander N.V.
3. Dit besluit bestaat uit een aantal hoofdstukken. Hoofdstukken 2 en 3 bevatten de procedure van totstandkoming en het wettelijk kader van dit besluit. In hoofdstuk 4 staat het dictum verwoord.
4. ACM heeft twee bijlagen toegevoegd aan het besluit. Bijlage 1 bevat een overzicht van de gehanteerde gegevens (op hoofdlijnen) om te komen tot vaststelling van de x- en q-factor. Bijlage 2 bevat de rekenvolumina die ACM met dit besluit vaststelt. ACM verwijst naar de internetpagina van ACM, www.acm.nl, voor de volledige berekeningswijze van de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina.

2. Procedure van totstandkoming van dit besluit

5. Voorafgaand aan dit besluit heeft ACM, bij besluit van 26 september 2013 met kenmerk 103998/549, de methoden vastgesteld, als bedoeld in artikel 81, eerste lid, van de Gaswet. De in dit besluit opgenomen x-factor, q-factor en de rekenvolumina zijn met toepassing van deze methoden berekend.
6. De financiële gegevens die de basis vormen voor de berekening van x-factor worden in belangrijke mate ontleend aan de productiviteitsdata die de netbeheerders desgevraagd aan ACM hebben aangeleverd. ACM heeft de meest recente productiviteitsdata ontvangen in de periode april - juni 2013.

7. De gehanteerde gegevens en de berekening van de x-factor, de q-factor (zie Bijlage 1) en de rekenvolumina (zie Bijlage 2) zijn gefaseerd op 2 augustus, 5 september, 11 september en 18 september 2013 voor een feitelijke controle aan de netbeheerders voorgelegd. ACM heeft reacties ontvangen van Endinet B.V., Enexis B.V., Liander N.V., N.V. RENDO, Stedin Netbeheer B.V, Westland Infra Netbeheer B.V. en Zebra Gasnetwerk B.V. Mede naar aanleiding van de reacties heeft ACM de berekeningen aangepast en de definitieve x-factor, q-factor en rekenvolumina voor iedere netbeheerder bepaald.
8. De gevolgde procedure bij dit besluit betreft niet de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Tegen dit besluit staat derhalve bezwaar open.

3. Wettelijke kader

9. De wetgever heeft ACM belast met de taak een reguleringsystematiek vast te stellen waarmee de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van het transport worden bevorderd. Jaarlijks stelt ACM in tarievenbesluiten de maximumtarieven vast die iedere netbeheerder in rekening mag brengen voor het transport van gas aan afnemers en de dat transport ondersteunende diensten. ACM vindt het belangrijk om inzichtelijk te maken hoe deze transporttarieven samenhangen met het onderhavige besluit en met de methode tot vaststelling van de x-factor, van de q-factor en van de rekenvolumina voor regionale netbeheerders gas¹ (hierna: methodebesluit). ACM hecht hier aan omdat deze begrippen, en de daarbij behorende besluiten van ACM, onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden.
10. De methoden tot vaststelling van de x-factor, de q-factor en van de rekenvolumina voor de regionale netbeheerders gas zijn vastgelegd in een separaat methodebesluit. Voor de vijfde reguleringsperiode heeft ACM deze drie (rekenkundige) methoden vastgelegd

¹ ACM stelt dit besluit vast voor de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2016.

Dit besluit is van toepassing op de netbeheerders die gas distribueren over transportnetten met een fijnmazig, regionaal karakter. Voor de netbeheerder van het landelijk net stelt ACM separaat de methode van regulering vast.

in het besluit van 26 september 2013 met kenmerk 103998/549. De wettelijke grondslag hiervoor is artikel 81 van de Gaswet:

"1. De Autoriteit Consument en Markt stelt na overleg met de gezamenlijke netbeheerders en met representatieve organisaties van partijen op de gasmarkt, met inachtneming van het belang dat door middel van marktwerking ten behoeve van afnemers de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van het transport worden bevorderd, de methode tot vaststelling van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering, van de kwaliteitsterm en van het rekenvolume van elke tariefdrager van elke dienst waarvoor een tarief wordt vastgesteld, vast. Het besluit tot vaststelling van de methode geldt voor een periode van ten minste drie en ten hoogste vijf jaar.

2. De korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering heeft onder meer ten doel te bereiken dat de netbeheerder in ieder geval geen rendement kan behalen dat hoger is dan in het economisch verkeer gebruikelijk en dat de gelijkwaardigheid in de doelmatigheid van de netbeheerders wordt bevorderd.

3. De kwaliteitsterm geeft de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aan en heeft ten doel netbeheerders te stimuleren om de kwaliteit van hun transportdienst te optimaliseren.

4. De rekenvolumina die een netbeheerder gebruikt bij het voorstel, bedoeld in artikel 81b, zijn gebaseerd op daadwerkelijk gefactureerde volumina in eerdere jaren, of worden door de Autoriteit Consument en Markt geschat indien deze betrekking hebben op nieuwe tarieven."

11. ACM stelt ten behoeve van het jaarlijkse tarievenvoorstel van de netbeheerders periodiek – voor iedere reguleringsperiode – de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina voor iedere netbeheerder vast. ACM stelt met dit besluit de hoogte van de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina vast door de methoden uit het methodebesluit toe te passen. De wettelijke grondslag voor onderhavig besluit is artikel 81a, eerste lid, van de Gaswet:

"1. Ten behoeve van het voorstel, bedoeld in artikel 81b, stelt de Autoriteit Consument en Markt voor iedere netbeheerder afzonderlijk voor dezelfde periode als waarvoor het besluit geldt op grond van artikel 81, eerste lid, vast:

- a. de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering,*
- b. de kwaliteitsterm, en*

c. het rekenvolume van elke tariefdrager van elke dienst waarvoor een tarief wordt vastgesteld.”

12. Iedere netbeheerder zendt jaarlijks aan ACM een voorstel voor de tarieven die zij ten hoogste zal berekenen voor het transport van gas en de dat transport ondersteunende diensten. Daarbij nemen de netbeheerders de bij onderhavig besluit door ACM vastgestelde x-factor, q-factor en rekenvolumina in acht. De wettelijke grondslag hiervoor is artikel 81b, eerste lid, van de Gaswet:

“1. Iedere netbeheerder die het transport van gas verricht dat bestemd is voor levering aan afnemers zendt jaarlijks voor 1 oktober aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel voor de tarieven die deze netbeheerder ten hoogste zal berekenen voor het transport van gas aan die afnemers en de dat transport ondersteunende diensten, met inachtneming van:

- a. het uitgangspunt dat de kosten worden toegerekend aan de tariefdragers betreffende de diensten die deze kosten veroorzaken,*
- b. de tariefstructuren vastgesteld op grond van artikel 12f of 12g,*
- c. het bepaalde bij of krachtens artikel 81a,*
- d. de formule*

$$TI_t = \left(1 + \frac{cpi - x + q}{100} \right) TI_{t-1},$$

waarbij

TI_t = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar t , te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar t en het op basis van artikel 81a, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;
 TI_{t-1} = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar voorafgaande aan het jaar t , te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar $t-1$ en het op basis van artikel 81a, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

cpi = de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t , en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t , zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;

x = de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering;

q = de kwaliteitsterm, die de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde

kwaliteit aangeeft;

e. de gemaakte kosten voor investeringen, bedoeld in artikel 39e of 39f, tweede lid, voor zover deze kosten doelmatig zijn;

f. het totaal van de gemaakte kosten voor een verwerving van een bestaand net waarvoor nog niet eerder een netbeheerder was aangewezen door of met instemming van Onze Minister en voor de investeringen tot aanpassing van dat verworven net waardoor aan de bij of krachtens deze wet daaraan gestelde eisen wordt voldaan, voor zover deze kosten doelmatig zijn.”

13. ACM stelt jaarlijks de tarieven vast die de netbeheerder ten hoogste zal berekenen voor het transport van gas en de dat transport ondersteunende diensten en het verzorgen van een aansluiting en aansluitpunt (hierna: tarievenbesluit).² Dit tarievenbesluit bevat de tarieven die afnemers van gas ten hoogste moeten betalen.

² Artikel 81c, eerste lid, van de Gaswet.

4. Dictum

14. De Autoriteit Consument en Markt stelt de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering als bedoeld in artikel 81a, eerste lid, aanhef en onderdeel a van de Gaswet voor de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2016 voor Liander N.V. vast op 6,35 per jaar.
15. De Autoriteit Consument en Markt stelt de kwaliteitsterm als bedoeld in artikel 81a, eerste lid, aanhef en onderdeel b van de Gaswet voor de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2016 voor Liander N.V. vast op 0 per jaar.
16. De Autoriteit Consument en Markt stelt het rekenvolume als bedoeld in artikel 81a, eerste lid, aanhef en onderdeel c van de Gaswet voor de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2016 voor Liander N.V. vast overeenkomstig Bijlage 2 bij dit besluit.
17. Van dit besluit wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Voorts wordt dit besluit gepubliceerd op de internetpagina van de Autoriteit Consument en Markt (www.acm.nl).

Den Haag,

30 september 2013

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

w.g.

drs. F.E. Koel
Teammanager Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Autoriteit Consument en Markt, Directie Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH Den Haag. In het bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

Bijlage 1

Deze tabel bevat een overzicht van de gehanteerde gegevens (op hoofdlijnen) om te komen tot vaststelling van de x- en q-factor voor regionale netbeheerders gas.

Resultaten x-factor en q-factor gas	Eenheid	Sector	Cogas	DNWB	Endinet	Enexis	Liander	REND	Stedin	Westland	ZEBRA	
Gegevens berekening x-factor en totale inkomsten												
Begininkomsten 2013	EUR, pp 2013		1.112.484.694	22.155.782	30.603.336	62.282.919	320.334.771	342.731.736	18.354.486	297.632.152	18.389.511	6.440.014
Eindinkomsten 2016	EUR, pp 2013		963.445.655	18.549.111	26.291.009	53.409.774	275.163.561	299.852.790	15.668.401	258.178.589	16.332.420	4.889.012
X-factor				7,75	6,93	6,99	6,94	6,35	7,13	6,62	5,87	10,77
Overige parameters	Eenheid	Sector	Cogas	DNWB	Endinet	Enexis	Liander	REND	Stedin	Westland	ZEBRA	
WACC 2014-2016	%		3,6%									
Samengestelde Output (SO)												
SO	#		1.227.320.163	23.908.352	33.935.425	69.952.056	357.742.318	376.938.851	17.452.301	319.608.769	21.378.833	6.403.256
Aandeel SO	%		100,0%	1,9%	2,8%	5,7%	29,1%	30,7%	1,4%	26,0%	1,7%	0,5%
Productiviteitsverandering												
Jaarlijkse productiviteitsverandering (2006-2012)	%			PV 2006	PV 2007	PV 2008	PV 2009	PV 2010	PV 2011	PV 2012		
Langjarige productiviteitsverandering NG5R	%		0,912%	0,343%	-1,189%	0,715%	2,976%	4,602%	-0,621%	-0,311%		
Vergoeding netverliezen via x-factor	Eenheid	Sector	Cogas	DNWB	Endinet	Enexis	Liander	REND	Stedin	Westland	ZEBRA	
Hieronder staan de x-factoren die voor netbeheerders zouden gelden wanneer in de eindinkomsten geen rekening wordt gehouden met een vergoeding voor de kosten van netverliezen gas. Deze x-factoren dienen als uitgangspunt voor de correctie van de inkomsten voor netverliezen gas in de tarievenbesluiten.												
X-factor 2014-2016 (exclusief netverliezen gas)			8,56	8,07	7,92	7,86	7,2	7,88	7,49	8,45	18,18	
Bovenstaande x-factoren zijn het resultaat van de volgende bewerking: op het tabblad "Data netverliezen", worden de volgende cellen op nul gesteld: F27-F29, F33-F35 en F39-F41.												
Effecten besparingen marktmodel via x-factor	Eenheid	Sector	Cogas	DNWB	Endinet	Enexis	Liander	REND	Stedin	Westland	ZEBRA	
Hieronder staan de begininkomsten en x-factoren die voor netbeheerders zouden gelden wanneer in de begininkomsten rekening wordt gehouden met de besparingen voortvloeiend uit de invoering van het marktmodel. ACM hanteert hierbij het besparingsbedrag aan het begin van de periode (2014) t.o.v. 2009, aangezien besparingen t/m 2009 onderdeel zijn van de Begininkomsten waarop onderstaand een aanpassing wordt gemaakt. ACM houdt tevens rekening met de correctie voor dubieuze debiteuren die reeds onderdeel is geweest van de tarieven in 2013, omdat anders een dubbeltelling van de besparing zou ontstaan (bron: tarievenbesluiten RNB's gas 2013). Deze begininkomsten en x-factoren dienen als uitgangspunt voor de correctie van de inkomsten voor besparingen marktmodel in de tarievenbesluiten.												
Begininkomsten 2013 na verwijderen van besparingen marktmodel	EUR, pp 2013		21.839.815	30.192.587	61.388.579	315.779.383	337.906.089	18.136.263	293.615.611	18.277.224	6.440.014	
X-factoren 2014-2016 na verwijderen van besparingen marktmodel			7,29	6,50	6,53	6,48	5,90	6,75	6,19	5,68	10,77	
Bovenstaande begininkomsten en x-factoren zijn het resultaat van de volgende berekeningen.												
Besparingsbedrag te verwijderen (blad Data Marktmodel, cel M20)	EUR, pp 2013	20.526.000										
Totaal SO kleinverbruik (TD+PAV; < 40 m3)	#		20.495.566	26.495.898	57.373.743	293.112.370	311.474.142	14.846.695	260.457.390	7.180.462	-	
Besparingsbedrag per netbeheerder (in mindering te brengen op BI)	EUR, pp 2013	20.526.000	424.326	548.552	1.187.826	6.068.393	6.448.542	307.376	5.392.327	148.659	-	
Reeds in mindering gebracht op tarieven 2013 (nacalculatie)	EUR, pp 2013	5.176.856	108.358	137.803	293.486	1.513.004	1.622.895	89.152	1.375.786	36.372	-	

Bijlage 2 bij x-factorbesluit Liander N.V. - Rekenvolumes Gas*Dit blad geeft een overzicht van de rekenvolumes van de regionale netbeheerders voor de jaren 2014-2016.***Rekenvolumes Transportdienst 2014-2016 (o.b.v. gemiddelde 2010-2012)****Kleinverbruik (t/m 40 m3/h)**

Vastrecht (TOVT)	2.211.691
Capaciteitsafhankelijk tarief (TAVTc)	7.078.671

Profielgrootverbruik (>40 m3/h)

Vastrecht (TOVT)	9.752
Capaciteitsafhankelijk tarief (TAVTc)	711.203

Telemetriegrootverbruik (< 16 bar)

Vastrecht (TOVT)	2.582
Capaciteitsafhankelijk tarief (TAVTc) lage druk	136.101
Capaciteitsafhankelijk tarief (TAVTc) hoge druk	529.848
Capaciteitsafhankelijk tarief (TAVTc) standaard	-

Extra hoge druk (>= 16 bar)

Vastrecht (TOVT)	-
Capaciteitsafhankelijk tarief (TAVTc)	-

Rekenvolumes Aansluitdienst 2014-2016 (o.b.v. gemiddelde 2010-2012)**Enmalige Aansluitvergoeding > 40 m3(n)/h****Lage druk aansluitingen**

40 t/m 65 m3(n)/h	1
65 t/m 100 m3(n)/h	74
100 t/m 160 m3(n)/h	22
160 t/m 250 m3(n)/h	7
250 t/m 400 m3(n)/h	7
400 t/m 650 m3(n)/h	1
650 t/m 1000 m3(n)/h	-
1000 t/m 1600 m3(n)/h	-
1600 t/m 2500 m3(n)/h	-
vanaf 2500 m3(n)/h	-

Hoge druk aansluitingen

40 t/m 65 m3(n)/h	0
65 t/m 100 m3(n)/h	-
100 t/m 160 m3(n)/h	1
160 t/m 250 m3(n)/h	2
250 t/m 400 m3(n)/h	1
400 t/m 650 m3(n)/h	2
650 t/m 1000 m3(n)/h	1
1000 t/m 1600 m3(n)/h	-
1600 t/m 2500 m3(n)/h	-
vanaf 2500 m3(n)/h	-

Extra hoge druk aansluitingen

vanaf 40 m3(n)/h	-
------------------	---

Enmalige Aansluitvergoeding t/m 40 m3(n)/h - aansluiting t/m 25 meter**Lage druk aansluitingen**

0 t/m 10 m3(n)/h	17.142
10 t/m 16 m3(n)/h	164
16 t/m 25 m3(n)/h	130
25 t/m 40 m3(n)/h	132

Hoge druk aansluitingen

0 t/m 10 m3(n)/h	-
10 t/m 16 m3(n)/h	-
16 t/m 25 m3(n)/h	-
25 t/m 40 m3(n)/h	-

Extra hoge druk aansluitingen

0 t/m 40 m3(n)/h	-
------------------	---

Enmalige Aansluitvergoeding t/m 40 m3(n)/h - meerlengte > 25 meter**Lage druk aansluitingen**

0 t/m 10 m3(n)/h	17.560
10 t/m 16 m3(n)/h	2.562
16 t/m 25 m3(n)/h	2.013
25 t/m 40 m3(n)/h	2.318

Hoge druk aansluitingen

0 t/m 10 m3(n)/h	-
10 t/m 16 m3(n)/h	-
16 t/m 25 m3(n)/h	-
25 t/m 40 m3(n)/h	426

Extra hoge druk aansluitingen

0 t/m 40 m3(n)/h	-
------------------	---

Periodieke Aansluitvergoeding aansluitingen > 40 m3/h**Lage druk aansluitingen**

40 t/m 65 m3(n)/h	3.108
65 t/m 100 m3(n)/h	4.379
100 t/m 160 m3(n)/h	2.044
160 t/m 250 m3(n)/h	1.279
250 t/m 400 m3(n)/h	665
400 t/m 650 m3(n)/h	325
650 t/m 1000 m3(n)/h	175
1000 t/m 1600 m3(n)/h	81
1600 t/m 2500 m3(n)/h	29
vanaf 2500 m3(n)/h	20

Hoge druk aansluitingen

40 t/m 65 m3(n)/h	8
65 t/m 100 m3(n)/h	12
100 t/m 160 m3(n)/h	8
160 t/m 250 m3(n)/h	24
250 t/m 400 m3(n)/h	24
400 t/m 650 m3(n)/h	55
650 t/m 1000 m3(n)/h	39
1000 t/m 1600 m3(n)/h	27
1600 t/m 2500 m3(n)/h	11
vanaf 2500 m3(n)/h	10

Extra hoge druk aansluitingen

vanaf 40 m3(n)/h	-
------------------	---

Periodieke Aansluitvergoeding aansluitingen t/m 40 m3/h**Lage druk aansluitingen**

0 t/m 10 m3(n)/h	2.174.211
10 t/m 16 m3(n)/h	9.295
16 t/m 25 m3(n)/h	21.303
25 t/m 40 m3(n)/h	6.891

Hoge druk aansluitingen

0 t/m 10 m3(n)/h	-
10 t/m 16 m3(n)/h	0
16 t/m 25 m3(n)/h	-
25 t/m 40 m3(n)/h	-

Extra hoge druk aansluitingen

0 t/m 40 m3(n)/h	-
------------------	---